

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 18772
Tarih: 24.05.2022

64860

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemal BÜLBÜL

Antalya Milletvekili

Duvar Gazetesi'nin 18 Mayıs tarihli web sayfasında Burdur'un flamingolarıyla da ünlü Yarışlı Gölü kıyılarındaki tarihi kaya resimlerinin olduğu bölgede Dünya Göçmen Kuşlar Günü nedeniyle kuş sayımına giden kuş gözlemcilerinin, prehistorik döneme tarihlendirilen keçi ve geyik motifli kaya resimlerine tüfekle ateş edildiğine dair habere yer verilmektedir.

Haberin ayrıntılarında Burdur Kuş Gözlem Topluluğu üyesi kuş ve doğa gözlemcisi Mustafa Erturhan'ın, 14 Mayıs Dünya Göçmen Kuşlar Günü nedeniyle, Yeşilova ilçesi sınırlarında flamingolar başta olmak üzere onlarca kuş türüne ev sahipliği yapan Yarışlı Gölü civarında kuş sayımı yaparken, koruma altındaki prehistorik döneme tarihlenen kaya resimlerinin üzerlerine yazılar yazıldığını, resimler çizildiğini ve tüfekle ateş edilmesi sonucu onlarca saçma deliği oluştuğunu tespit ettiğine yer verilmektedir.

Kaya resimlerinin üzerinde yaban keçisi ve geyik motifleri bulunduğunu ve bilim insanlarınca yapılan araştırmalarda Prehistorik döneme tarihlendiğini anlatan Erturhan tanıklığını şöyle sürdürmektedir: "Geçen yıllardaki kuş gözlemlerimiz sırasında kaya resimlerinin üzerlerinin boyandığı, isimler yazıldığını görmüştük. Ama bu yıl 14 Mayıs'taki çalışmamız sırasında bu kez tüfekle ateş edildiğini gördük. Üzerlerinde onlarca saçma deliği oluşmuş. Bu kaya resimlerinin üzerine yazı yazarak tarih sevgisini gösteren arkadaşlara son dönemde kaya resimlerine ateş eden tarih severler de katılmış. Ne diyeyim bilemiyorum. Halbuki alanda bu eserlerin koruma altında olduğunu belirten tabelalar da mevcut."

Bölgedeki tarihi kaya resimleriyle ilgili arkeolog Alime Çankaya'nın 2009 yılındaki "Kültürel Etkileşimin Kayaüstü Resimlerde Yansıması" başlıklı saha araştırmalarını da içeren makalesinde, Psidia bölgesi olan Burdur'un Yarışlı Gölü çevresindeki Kümbet Pınarı, Baynaz

Tepe, Yankı Taşı ve Korkuteli Kozagacı köyünün sırtlarındaki kayalarda bu resimlerin bulunduğu dile getirilmektedir.

Kaya resimlerinin Yeşilova Sazak köyü sınırları içindeki Yarışlı Gölü'nü besleyen güçlü kaynaklardan biri olan 1346 metre yüksekliğindeki Büyükdamik Dağı'nın kuzey yamacından göle karışan Kümbet Pınarı'nın üst kodlarında olduğunu anlatan Çankaya'nın makalesinde, şu teknik bilgiler yer vermektedir.

“Günün bütün zamanlarında güneş gören yüzeyi düz kayaçlara 2 metre yüksekliğe vurgu tekniğinde, profilden, birbiriyle toslaşan uzun ve dik boynuzlu 21 cm boyunda, 19 cm uzunluğunda dört adet stilize dağ keçisi ile bir adet ağaç dalları şeklindeki boynuzu, dik kuyruğu ile stilize edilmiş 31 cm yüksekliğinde 20 cm uzunluğunda geyik resmedilmiştir. Kayaüstü resimlerinin bulunduğu alana kuş uçuşu 100 ila 300 metre uzaklıkta yüzeyinde prehistorik dönem verileri bulunan bir yamaç höyüğü, üç höyük ve bir Phrygia ve Lydia kültürünün iç içe olduğu yerleşim alanları bulunur.”

Bu bağlamda;

- 1- Sadece Burdur'da değil, Türkiye'nin pek çok yerinde insanlığın ortak mirası olan kiliseler, şapeller, duvar yazıları ve fresklerdeki insan ve hayvan motiflerinin özellikle yerli ziyaretçilerin isimlerinin kazınarak tahrip edilmesi tarihsel mirasa saygı bağlamında utanç vericidir. Bakanlığınız tarihsel ve kültürel varlıkların yerinde korunması için ne tür tedbirler öngörmektedir?
- 2- Bakanlığınız neredeyse tanınmaz hale getirilen bu tür tarihsel ve kültürel varlıkların restorasyonunun yapılarak sonraki kuşaklara aktarılması konusunda ne tür çalışmalar yapmaktadır?
- 3- Bakanlığınız dünya kültür mirasının bir parçası olan bu tür mekânların envanteri, korunması ve bakımı konusunda toplumda farkındalığın artırılması ve koruma bilincinin geliştirilmesi için ne tür çalışmalar yapmaktadır?
- 4- İnsanlığın ortak mirasının bir devamı olan bu tür yerlere yönelik nobranca uygulamaların azaltılabilmesi için Bakanlığınız caydırıcı ne tür önlemler almakta, saldırganların cezai müeyyidelerinin artırılması için ne tür yasal girişimlerde bulunmaktadır?